

KURJER WARSZAWSKI

D. 9. Kwietnia.

SOBOTA.

ROK 1831.

N° 96.

WSPOMNIENIA.

Wyjazd Królewiczów
Pol: Alberta i Klemen-
sa na wojnę 1730.

Żmudz i Litwa te wyrazy wczoraj od południa brzmiały w ustach prawie wszystkich mieszkańców *Warszawy*; nieustannie bowiem, lecz z różnych stron potwierdza się wieść o powstaniu na *Żmudzi*. Wczorajszą pocztą przybyła gazeta rządowa *Pruska*, donosi pod artykułem z *Rygi*, że wieśniacy *Żmudzcy* powstałi, ale niedostali im broni, prochu i oficerów. Listy Kupieckie którym zda się że zaufać należy, wczoraj przysłane z *Gdańska* i *Elbląga* twierdzą o powstaniu na *Żmudzi*, ieden zaś donosi że powstało 7 powiatów guberni *Wileńskiej*, że w *Wilnie* już utworzono rząd tymczasowy, że orły Rossyjskie są rzucone it. p., wymienia nawet osoby ten rząd składające. Za kilka dni może wprost i bez przeszkody odbierzem wiadomość z *Litwy*. — Od wojska naszego często przybywają gońcy, lecz nie mamy wiadomości aby ważna w tych dniach odbyła się utarczka, chociaż wystrzały w różnych stronach słyszanemi były; prawie wszystkie korpusy są w poruszeniu, i w każdej chwili spodziewać się należy ważnej stanowczej walki. Główna kwatera naszego Naczelnego Wodza była w *Latowiczu*. — Xiąże *Czartoryski* Prezes rządu narodowego, iako też Członek tegoż rządu *Barzykowski* i Minister spraw zagranic: Hr: *Matachowski* wzięchali do głównej kwatery. — Wczoraj w połączonych Izbach sejmowych, trwały dalsze dyskusje nad projektem o włościanach. — Wczoraj znowu przyprowadzono 170 jeńców Rossyjskich i oficera zabranych weszły Wtorek pod *Stoczkiem*, prócz tego po kilku jeńców

przybywało. — Oficerów Rossyjskich zabranych w ciągu tygodnia, dotąd przyprowadzonych do *Warszawy*, jest 125. — Wczoraj rozstał się z tym światem ś. p. *WJP. Paweł Wołowski*, tutejszy znaczny obywatel, gorliwy patriota, przyjacielski, dobroczynny. Żył lat 53. — Gazeta rządowa *Pruska* umieściła pierwszy krótki raport naszego Naczelnego Wodza o zwycięstwie d. 31 z. m. — Dziś na *Muranowie* i na *Solcu* powieszonych będzie 3 szpiegów, to jest *Jan Holand* który z żyda został ewangelikiem, *Salomon All* żyd, i *Jakób Trembicki* katolik. Uwiadomiali oni nieprzyjaciół o wszystkim co się działo w wojsku naszym. — Słychać że Jenerał *Dwernicki* zabrał znaczną ilość bydła, które nieprzyjaciele prowadzili z *Wołynia* do armji. — Professor *Romuald Hube* ma w tych dniach wrócić z *Wiednia*.

Mówią że do składu Ministerjum Oświecenia, prawdziwie ludzie oświeceni wejdą iako to: b. Rektor Uniwers: *Warsza*: iako Radca Dyrktor Jene: *Wychowania X. Szwejkowski*, *Józef Gołuchowski* b. Prof: *Wileńskiego Uniwers: iako Dyr: Je: Wyznań, Garbiński* Prof: *Uniwer: iako Dyr: Jen: Funduszów wychowania; wreszcie szanowny Kaz: Brodziński* iako Sekretarz tejsze *Kommissji*. Taey Mężowie pod przewodnictwem Kasztelana *Bnińskiego* mogą przez czas terażniejszej wojny przygotować pożądaną naukę w kraju naszym reformę. — Rozgłoszono że *Cholera morbus* zbliża się ku Polsce, kilku znakomych Lekarzy zapewniają, iż w naszym klimacie ta choroba rozszerza się

się nie jest zdolną. — Do Wojska wyjechał Doktor *Malcz* i inni Lekarze.

Nasi żołnierze różnemi czasy zabrani przez nieprzyjaciół w teraźniejszej wojnie, nie wszyscy zagnani zostali w głąb Litwy, umieszczono ich tymczasowo w różnych wsiach w okolicach *Stanisławowa* aż do *Siedlec*; teraz zostali oswobodzeni i już są w szeregach walczących. — Onegdaj przyprowadzono kilkudziesięć jeńców nieprzyjacielskich oraz niektóre bagaże, z tej strony Wisły, gdyż już można było ich przeprowadzić pod *Stężyca*. — Niektórzy z mieszkańców *Pragi* już wracają do swych mieszkań. — Do lazaretu w pałacu *Kossowskich* przywieziono w zeszłym tygodniu między innymi ranionymi, *Kozaka*, który poznał naszego *Utana* także ranionego a nieco wcześniej przywiezionego; poznali się oni że z sobą walczyli; tegoż dnia umarli obadwa. — W zeszłą Niedzielę gdy przyprowadzono znaczną liczbę jeńców nieprzyjacielskich do Warszawy, dwa zdarzenia rozczuliły obecnych; Żołnierz z korpusu Litewskiego troskliwie wypytywał się o swoich 2ch synków którzy byli w Warszawie w szkole dzieci żołnierskich Rosyjskich, zaprowadzono go do tejże szkoły, poznał swe dzieci, a widząc je zdrowe, dobrze ubrane i wesołe, zalał się łzami radości i wdzięczności, niemogąc z początku uwierzyć że Polacy z taką ludzkością obchodzą się z swymi nieprzyjaciółmi; ukląkł i błagał BOGA o nagrodę wspaniałym opiekunom. — Kobieta widząc przyprowadzonych jeńców, z krzykiem rzuciła się na szyję z nich jednego; była to jego żona. Mąż jej był w pułku Wołyńskim gwardji Rosyjskiej i ożenił się z nią w Warszawie; na kilka dni przed rewolucją, za małe wykroczenie wyłączono go z gwardji i odesłano do jednego z pułków linjowych korpusu Litewskiego; d. 1 Kwietnia wraz z in-

nemi dostał się w moc naszych. — W utarczę nad *Narwią* naszych z gwardją Cesarską, zdobyto kilka mantelzaków należących do Podoficerów tejże Gwardji, w każdym znajdowały się różne drobne sprzęty eleganckie, szczeretki, lusterka, okrycia na twarz, bombonjerki a nawet pachnidła! — Onegdaj 4 żydów przyprowadzono 10ciu maruderów nieprzyjacielskich. — Między papierami znalezionymi w kancelarji Generała *Włodka*, znajduje się rejestr różnych wydatków, a między innymi 186 zł: za wyśtanie tajne i ważne do Warszawy! — Przestroga dla będących na poboiwisku. Onegdaj gdy z straży bezpieczeństwa wysłani dla grzebania koni, wykonywali tę pracę, jeden z wyrobników znalazł granat, niośł go mając w ustach fajkę, skra dostała się do granatu, który pękł i na miejscu zabił tegoż!

(*Arty: nad:*) W różnych pismach publicznych są rozmaite zaskarżenia, miotane wogólności na żydów. Nędza, nieoświecenie powodują czasem człowieka do złych i szkodliwych uczynków; lecz sądzić z jednego lub kilku o wszystkich byłoby to popłaniać omyłkę podróżnego, który widząc na gościńcu kobietę z czerwonymi włosami, napisał że wszystkie kobiety które widział w swojej podróży miały włosy czerwone. Dowiedli tego Żydzi Warszawscy i wielu miast na prowincji, że się chętnie przykładają do ofiar których obecny stan kraju wymaga; nieszczędną nawet dobrowolnych składek ile razy widzą że się mogą przyczynić do dobra ogólnego przez te małe dary. Dodać tu należy iż żydzi nie posiadają roli z którejby się żywić mogli w czasie krytycznym, cały ich byt, utrzymanie nawet życia zależy od handlu, który zwykle w czasie wojny upada. Pomimo tego nie sarkają oni na biedę; co który może znosi na ofiarę oj-

czyźnie, chociaż wie że tego położenie, pod względem politycznym, nie jest tak przyjemne jak innych mieszkańców kraiu. Dla tego, sądzę, iż niesprawiedliwie jest mówić, że Żydzi w ogólności nieprzychylni są ziemi która ich żywi, ukarzymy Żyda winowaję lub szpiega, napiszmy nawet żeśmy tego lub innego niecnotę powiesili; ale nie wnioskujemy że dla tego iż jeden lub kilku Żydów trafi się łotrów, ażeby cały naród Żydowski miał być niemoralnym lub krajowi Polskiemu źle życziwym.

K. B.

Historja Parallela Hiszpanji z Polską, w wieku XVI, XVII, XVIII, rozważył ją i kreślił w r. 1820 Joachim Lelewel. Warszawa, w Drukarni Węckiego 1831 roku. Dostanie po wszystkich Księgarniach po cenie gr 25. Pismo niewielkie, wiele ważne. Myśl w nim szczególna! Okazuje sprzeczność despotycznego i republikańskiego państwa, jak obu na iednej drodze tąż samą koleją postępując, w teź same przepaści wpadały; jak stały się ofiarą powszechniej cywilizacji i polityki Europejskiej, oraz intryg Habsbursko austriackich.

Dyrekcja Lazaretu Warszawskiego w pałacu Kossowskich. Ranni Rodacy od początku założenia Lazaretu w pałacu Kossowskich, to jest od d. 20 Lutego r. b. doznając troskliwej opieki JW. WW. Pań z Tańskich Hoffmannowej, Wulfers z córką, Suchodolskiej Sędziny, Tarczewskiej Mecenasowej, Fontanowej z córką, Szuwalskiej Radeziny, Mile Professorowej, Zabłockiej Radnej, Grygolewskiej Sędziny z córką, Łabędzkiej Mecenasowej z córkami, Nejbaur, Zelt, Kosze, Breni z córkami, Panien Minbejmer, Kürczyńskich, Kobylańskiej, Juwen i Panien Mazurkiewicz, oraz i innych Damskładających Towarzystwo Dobroczynności patriotycznej, które nieszczędzą ofiar dobrowolnych w napoiach ochładza-

jących i lekkich pokarmach, zarówno pomiedzy Rodaków jak i Rossjan rozdanych, lecz wypełniają nadto postugi swe osobiście bez przerwy czasu podług porządku pomiedzy sobą dobrowolnie ułożonego; Dyrekcja więc za poświęcania się tak chlubne z czułości wrodzonej Polkom pochodzące a na celu mające przyniesienie ulgi cierpiącej ludzkości, powtarzając tylekroć z ust rannych wychodzące słyszane te słowa „Oby Bóg wynagrodził tak wielkie trudy naszym Paniom“ składa Dyrekcja Lazaretu Wójzowskiego z własnej wiecej pobudki, Wam czcigodne Polki w imieniu rannych, publicznie najczulsze swe podziękowanie. — Szymon *Dziedzicki* Opiekun, Dyrektor Lazaretu *Nowakowski*, Dr *Mile*.

(*Ar. na.*) Wczoraj powtorzono w Teatrze Roz: sztukę p. t. *Przeważane zaręczyny przed Annę Szopowiczównę* napisaną. Duch prawdziwie patriotyczny w tem dziele rozlany, na szczególniejszą zasługę zaletę. Panna *Rostkowska* wybornie odegrała swoją rolę i zasłużonemi ją okryto oklaskami. Gdyby ta Artystka częściej głowniejsze miała role, niezawodnie odpowiadałaby swoiemu celowi. D. W.

Król Francuzów *Filip*, na polu marsowem w *Paryżu* przed kilkunasto dniami, lustrował pułki będące w stolicy i przybyłe z prowincji, rozdawał chorągwie i krzyże legji hono: z zapałem przemówił do rycerstwa iż polega na niem Król i Ojczyzna gdy nastąpi potrzeba walki. Wszyscy żołnierze wykrzyknęli że pragną wojny! Król rozmawiał z wielu starymi wojownikami którzy walezyli pod *Napoleonem*; poczem do swego stołu wezwał 70 *Jennitów* i *Officerów*. = Synowie *Napoleona* a syn *Ludwika* b. *Króla Holenderskiego*; mieszkający we *Włoszech*; poświęcony naukom i powszechnie kochany; połączył się tęż z powstańcami *Włoskiemi*, lecz nagle za-

chorował i z niezmiernym żalem wszystkich, którzy go znali, zakończył życie!— *Holendrzy z Belgijczykami* mają stoczyć walną bitwę. Kongres Belgicki znowu przystąpi do obrania Króla, na miejsce Xięcia *Nemur*. — Dotychczasowy Dowódca Wojska Francuzkiego w *Egipcie* Jenerał *Klozel*, wrócił do *Parryża*. — Kupcy donoszą że rząd Rossyjski ma zakupić w *Gdańsku* znaczną ilość zboża. *Gdańszczanie* sprzyiają sprawie Polaków, do brze się im powodziło gdy Polska była całą i iako wolni zostawali pod opieką Rzeczypospoli;

(Art. nad.) Społeczność ludzka niech sądzi jakim jest ten który szczegółem ogół krzywdzi. Drogowi, nieobraniam pracujących na złe a kto zna służbę jest zawód cięższy nad rolniczy wiejski; tak więc za postuszeństwem ślepiem po Rossyjsku (być może że) wykonaniem, czyliż cała Inżynierja drogowa ma cierpieć? Piszącemu o Dróżniku zbrodni, wyrażając dość było iako po ukaraniu sprawliwym, namienić onę, ale nie łącznych do niej ogółem Korpus drogowy mieszać. Życzyłbym wyrażycielowi bez imiennemu, aby się ieszeza o mojej osobie przekonał bliżej, a dałbym mu naukę ojcowską odwieczną „Niesądzmy o ludziach“ lecz podług zasad wolności wykraczającego. — *W. Wyszyński* Konduktor na *Traikoie Poznańskim*.

Wyszło bardzo interessowne dziełko pod tytułem: *Miecz i Lutnia* czyli *Spiewy wolności* wolnego Polaka przez *R. Kowalskiego* tłumacza *Moljera*; zawiera pieśni nowe na znane Melodje np. 29 Listopad (na nutę 3ci Maj:) *Kirassjery* *Xcia Alberta Pruskiego* (na nutę: z tamtej strony wisty) i. t. p. oraz poezje patryotyczne nowe, sprzedają się we wszystkich Księgarniach po *Zł. 2.*

DONIESIENIA.

W Potoku za rogatkami Marymontskimi, są do wynajęcia *DOMY* na letnie mieszkanie, tudzież *OGRODY* warzywne i owocowe do wydzierżawienia. Życzący może powziąć wiadomość, u właściciela, mieszkającego w Warszawie przy ulicy *Freta* pod Nr 263 na 2m piętrze.

PIAWKI są do sprzedania, na sztuki, lub stawiania, wytrawne, duże, mierne imake. Stosownie na części, iakie z Ordynacji Doktora mają być sta-

wiane, przy ulicy *Podwał* pod Nr 505 na 1m piętrze, od frontu obok *Szewskich Jatek*.

15 *AKCJI* na *Zł. 150* z d. 29 Listopada 1829 r. oraz 19 *AKCJI* na *Zł. 190* z d. 26 Lutego 1830 r. poborstwa 7go wydane, skradzione zostały. Ostrzeżenie aby takowych nikt nie nabywał, gdyż strata z takowego kupna poniesie; niemniej wszelkie ostrożności w Towarzystwie Oszczędności już przedsięwzięte i prawemu właścicielowi należytość przypadająca, wypłaconą będzie.

W Rynku Starego Miasta w d. 11 mirb. o godzinę 10 z rana oobędzie się sprzedaż *Rękawiczek, Szalek, skór kozłowych, Szaf, etc.* a to przez publiczną licytację. *Edward Marjewski* Komornik.

Do *Dóbr* *Wilanowskich* potrzebne są Osoby do obowiązków, *Ekonomu* *Folwarku, Leśniczego Lasów* i *Podleśnego* usposobione. Ktoby sobie życzył którą z rzeczonych posad, zechce z dowodami swemi kwalifikacji do Administracji Jeneralnej *Dóbr*, w *Wilanowie* się zgłosić.

Podaje się do Publicznej wiadomości iż *KRULL-KARNIA* *Sukcessorów* *ś.p. JO. Xcia Michała Hieronima Radziwiłła* *Woiewody Wileńskiego*, przy *Szose* pod *Warszawą*, od *Rogatek Mokotowskich*, o pół mili położona, ze wszelkimi dochodami; iakoto: *Zabudowaniem, Trephauzami, Ananasarnią, Inspektami, Oranżerją, Ogrodami fruktowemi i warzywnemi, Polami, Łąkami; słowem* wszystkiem, oprócz *Pałacu* i *dzikiej Promenady*, każdego czasu za cenę mierną iest do wydzierżawienia. Miałcy chęć nabycia tej *Dzierżawy* zgłosić się może do *Alexandra Rorycz* *Penipotenty* pod Nr 953 w *Pałacu JOXJ*, *Radziwiłła* przy ulicy *Przechodniej* zamieszkałego.

KWIT na *Vadium* *Zp. 60* do *Konsensu* na *Szynk* *trunków kraiowych* dla *Magdaleny Suchockiej* wydany, zaginał. Uprasza się znalazcy w którego *rynkach* takowy zostaje, aby raczył złożyć do *Drukarni, Kurj: War:* gdyż *kwit* prawemu *Właścicielowi* służy. *Zapas WODEK* *słodkich* i *LIKIEROW* pozostały z dawniejszej *fabrykacji*, wyprzedaje się na *garce* w *Sklepie* przy ulicy *Długiej* na *Lasockim*.

Jest do wynajęcia każdego czasu *LOKALNA* *Traktjernią* przy ulicy *Bednarskiej* w domu *zależnym* *Podlaskim* pod Nr 2680; ktoby sobie życzył odbierze *Informację* u *Właścicieli* tegoż domu.

Wczoraj wyciągnięte *Nra 57.—76.—84.—10.—24.* *Dziś* rano *ciepła* sto: *7.* *Wczoraj* w *południe* *15.* *TEATR NARO:* *Jutro* 51 raz *Chłop Miljonowy.*